

[J. C. A. Larsen.]

Jeg ønsker at sige om dette Punkt, at her har Ministeren og Flertallet gjort et paa-skønnelsesværdigt Forsøg paa at komme en uheldig Udvikling fra den nyere Tid til Livs. Om Ændringen vil kunne bevirke, at man kan komme dette Forhold til Livs, er jeg ikke helt overbevist om, men der er sikkert ingen, der har Sympati for den i den nyere Tid stærkt om sig gribende Kædehandel, som i saa høj Grad er de mindre handlende imod, og som de ikke kan komme til Livs uden ved Lovgivningsmagtens Hjælp. Jeg vil derfor saa indtrængende, som det er mig muligt, henstille til alle mine Partifæller at stemme for dette Ændringsforslag.

Ændringsforslag Nr. 11 til § 8 maa jeg anbefale at stemme imod, da det staar i Forbindelse med Flertallets Ændringsforslag til § 12; det gælder ogsaa Ændringsforslag Nr. 15 til § 11, idet vi maa fastholde Lovforslagets Bestemmelser paa dette Punkt. Vi er enige i, at naar en Andelsforening sælger Varer udenfor Medlemmernes Kreds, bør den have Næringsbrev. Her holder jeg mig absolut til det Enderesultat, som man i Næringslovskommissionen efter mange og vanskelige Forhandlinger naaede til. Naar en Andelsforening kun leverer Varer til sine Medlemmer, mener jeg, den staar udenfor Næringsloven, men naar den sælger udenfor Medlemmernes Kreds, maa den underkaste sig de samme Vilkaar som andre næringsdrivende.

Jeg kommer saa tilbage til § 12. Her har Flertallet under Ændringsforslag Nr. 16 foreslaaet, at Paragraffen skal lyde saaledes:

„Spørgsmaalet om offentlige Institutioners Næringsvirksomhed berøres ikke af denne Lov.“

Naar jeg mindes Diskussionen i Næringslovskommissionen om dette Forhold, maa jeg antage, at man ogsaa i de Forhandlinger, der har fundet Sted mellem Ministeren og de 3 Partier — der, efter hvad der forlyder, har truffet Aftale om Gennemførelsen af Lovforslaget baade her og i det andet Ting —, grundig har diskuteret dette Emne, og jeg mener altsaa, at man nu har Sagen fuldt afklaret mellem disse 3 Partier og Ministeren. Jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse citere en kort Udtalelse af Næringslovskommissionen i dens Betænkning angaaende dette Forhold. Man siger dér:

„Det andet Punkt, hvorom der har været stærkt afvigende Meninger indenfor Kommissionen, er Spørgsmaalet om

Stats- og kommunale Institutioners Adgang til at drive Næring. Den i Lovudkastet foreslaaede begrænsede Mulighed, der holdes aaben i saa Henseende, betegner en Middelvej mellem de mere yderliggaaende Standpunkter, der paa den ene Side ønsker det offentliges Adgang til at konkurrere med sine egne Borgere indskrænket til et Mindestmaal (dette gælder i Særdeleshed Erhvervsorganisationernes Repræsentanter) og paa den anden Side ønsker den videst mulige Adgang for det offentlige til — om det skønnes hensigtsmæssigt — at søge at tilfredsstille det forbrugende Publikums Fornødenheder ved Optagelse af almindelig Næring, Standpunkter, der imidlertid ikke har kunnet vinde Flertal indenfor Kommissionen. I den valgte Formulering ligger ikke nogen Tilkendegivelse af, at det altid skulde være naturligt, at det offentlige driver Næring i det efter Lovudkastet muliggjorte Omfang — det modsatte vil efter en Del af Medlemmernes Opfattelse endogsaa i Reglen være Tilfældet —, men alene en Erkendelse af, at Hensynet til Borgernes Interesser som Forbrugere — i et vist Omfang muligt ogsaa som Producenter — efter indvundne Erfaringer i paakommende Tilfælde vil kunne nødvendiggøre Foranstaltninger fra det offentliges Side indenfor de foreslaaede Rammer, hvorfor Næringsloven ikke bør udelukke Muligheden af saadanne Foranstaltninger.“

Det var den Udtalelse, som blev fremsat i Næringslovskommissionens Betænkning, og det var det Grundlag, der arbejdedes paa. Vi var mange, som var klar over, at helt forbyde det kunde man ikke. Kommunerne har deres Værker, som er en Slags Næring, og vi gav saa i Paragraffens 1ste Stykke Adgang til Forhandling af visse Ting af dansk Oprindelse. Men jeg kan ikke lade være at minde om, hvilke Parter der stod saa stærkt mod hinanden i Næringslovskommissionen. Jeg mindes, at afdøde Landstingsmand Bunch, for hvem dette vistnok var det vigtigste Punkt i hele Kommissionens Arbejde, bestandig hævdede, at det kun var med megen Reservation, han kunde gaa med til dette, og jeg mindes paa den anden Side, at nogle af Arbejderorganisationernes Repræsentanter hævdede den anden Opfattelse: at denne Ret skulde have den videst mulige Udstrækning. Naar man nu fra konservativ og socialdemokratisk-radikal Side er blevet enig med Ministeren om denne Ændring, maa jeg derfor bestemt gaa ud fra, at man har faaet Spørgsmaalet fuldt